

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De deo uno, et trino - Cod. Ettenheim-Münster 202

Bach, J.

[S.l.], 1636

Capvt II

[urn:nbn:de:bsz:31-118088](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118088)

id est importat ex parte fundati. Item explicari potest ex eorum
sententia qui dicunt eandem relationem regulam plures terminos,
& concludunt relationem potestatis. v. g. de eodem filium
pote potestatem si peccat deus filius, namque, rade termini, etri
relatio immutata maneat secundum deum dicit in recto &
ponit in fundo.

Secundo contra hanc rationem est, quia licet Fonseca
ponat extensionem realem, quam iuxta ipsum dicit actus liber
Dei aliquo modo importare terminum, si tamen, quae dicitur,
recte considerentur, videtur, asserere, actum liberum non solum
ratione termini, sed etiam ratione eius, dicit in recto potuisse
non esse in Deo, quod sufficit ad hoc ut sit contra eundem
Auctorem suprafacta procedant, ut per se manifestum est. Con-
terum si quis diceret praedictam extensionem secundum deum
dicit in recto non esse in Deo, licet tamen potest non esse id quod
eadem extensio dicit connotativam & in obliquo, quod est quia
creatura futura, cum hinc modo dicitur, constat cum alia
ratione explicandi actum Dei liberum, de qua infra dicendum
est, ex his, quae de hac rade dicimus, constabit quid dicendum
sit de extensione sic explicata.

CAPITULUM II

An actus liber Dei consistat in respectu rationis
reperendo ipsi Deo?

Quidam ex antiquis Thomistis censuerunt actum liberum Dei
solummodo consistere per respectum rationis ad creaturas intrinsece
constituentem Deum in esse volentis liberum, quo respectu eius in-
differentia in actu primo determinatur quasi per actum elicivum
ad determinate habendum vel volendum. Ita Capreolus in primo libro
q. 5. art. 1. Ferrarientis lib. 1. contra gentes cap. 75. & 76.
Hugolinus apud Crice disp. 16. cap. 3. & alii complures apud
Lutrium disp. 11. sect. 3.

Quoniam est actum Dei liberum si consistit for-
maliter et per respectum rationis. e contra sententia. Suarez in nota.
disp. 30. sect. 16. n. 35. Vasquez q. 59. ar. 2. disp. 11.
sect. 4. & alii probat hanc conclusionem esse ex mente S. Thomae.
Arubal

alijs.

Secunda conclusio. quia actus liber Dei est a parte rei indepen-
dentem ab illi creato sive humano sive Angelico, ut patet:
quia ab eterno est antequam illi creato vel mixto set in rerum
natura, sicut in Deo actus liber, qui voluit producere illum Ange-
licum, intellectum humanum, et mundum, et actus liber Dei non
constituitur formaliter per respectum rationis, qui est ens ratio constituitur
aut factum ab illi creato, quia res non potest constitui formaliter et
intrinsece per id quod est in se ipsa et existente, sed solum si sermo sit
de re que ab ipsa importatur in re, et tunc reuera est pro-
dicta re ad respectum actus liberi Dei, si verum est aduersariorum
sententia; hoc a. ratio probat, ut patet, actum liberum Dei non potest
constitui per respectum rationis procedentem ab illi creato, quia
habetores contrarie doctrine, cum ratio conuicta negent ens ratio
potest fieri ab illi diuino, quando asserunt actum liberum Dei
constitui per respectum rationis, necessaria illi rationi et de respectu
rationis procedente ab illi creato. Quod a. actus liber Dei est potest
formaliter constitui per respectum rationis factum ab illi diuino
si ponatur ens ratio potest fieri etiam a Deo patet: quia voluntas
non constituitur in actu Deo volens libere se per intentionem aut
effectum eius, cuiusmodi est ens ratio, sed per aliquid quasi ab
ipsa voluntate procedens quo ipsa dicitur se libere determinare
ad volendum vel non volendum et actus liber Dei nec potest intrinsece
constitui per respectum rationis factum a Deo, nisi creetur ens ratio
potest procedere etiam a voluntate diuina, que ipsa immediate,
determinatur ad volendum, cum tunc conuicta negetur ens ratio
potest fieri ab ulla voluntate.

Secunda conclusio aduersarij se loquitur de respectu rationis
non formaliter sed fundamentaliter sumpto.

Secunda contra est, quia vel per fundum predicti respectus
rationis intelligunt aliquid se tenens ex parte ipsius Dei et ipsi intrin-
secum, vel intelligunt ipsam creaturam et obiectum diuina voliti-
onis sive diuinam entitatem in rebo sumptam et creaturam
connotatiue acceptam. primum dici non potest, quia nihil est in Deo
quod sit fundum determinatum respectu rationis constituentis actum
liberum voluntatis potest quam volitionis, sive ratione cuius Deus
dicitur velle hoc obiectum et non aliud, sive potest velle hoc obiectum quam
ipsum nolle, cum entitas diuina semper sit eadem inuariata,
sive ipsa, sive velit hoc ipsum obiectum sive aliud, sive velit hoc obiectum
vel

vel ipsum nolit. n̄ dicatur ^{hoc} ~~ad~~ dum tunc ^{sentia} si explicata
n̄ differt ab alia, de qua ^{infra} statuendum ē.

Obijciat: n̄ potest concipi actus Dei liber sine respectu
ad obiectum, sed talis respectus n̄ ē realis, ut constat ex negociabilis &
actus Dei liber formaliter constituitur per respectum rationis.

Rō. transeat maior, nego concipi: nam quamvis
nos ip̄ imperfectionem nr̄i illius vel ex nr̄o modo concipiendi n̄
possim, illud vel explicare actum Dei liberum nisi per respectu
rationis ad creaturam, & obiectu, n̄ tū in ^{actu} ~~hac~~ ^{vicina} ~~volitionis~~ libero
illius respectu rationis ad obiectu, vel creaturam, extraliter includitur
aut includitur, alioquin n̄ esset illis actus liber in Deo, si nullus
illius creatus cogitaret de illo, & aperte factum ē.

CAPIT. III.

An actus liber Dei sit amor ipsius necessarius,
quatenus dat aliquem effectum forma-
lem quem potuisset non dare.

Suarez in Metaphysica disp. 30. sect. 9. n. 4. asserit presentem
difficultatem sēc. vnam ex obscurioribus, quas de Deo tractant
Theologi & num. 35. fatetur se adhuc n̄ invenisse q̄ ubi satis
facias, sed nihilominus asserit actum Dei liberum superaddere
ad affectionem Dei necessariam t̄modo effectum formalem qui po-
tuit ēē, & n̄ ēē, nimirum velle ē, n̄ velle creaturam, ita ut nem
effectus formalis semper sit cum aliqua extrinseca connotate
creaturarum, n̄ q̄ ad variam secreti vel actus liberi in Deo
sit necessaria nova variat in ipsius creaturis connotatis licet
semper debeat illigi per ordinem ad illas, & q̄ Deus pro sua
in finita independētia a rebus alijs potest libere velle hoc vel
illud sine variate sui & ipsarum rerum, dummodo illigatur
libere & quasi contingenter ad ipsas ferri. eandem sententiam
Crice disp. 96. cap. 8. & Alaroti tract. 3. disp. 4. cap. 6. tribuunt
Albertino tom. 1. cord. 2. q. 2. Theologia ex textu principio; &
quidem ut infra videbimus, licet ipse profiteatur se ab illa recedere.
Ado. a. hanc sententiam nihil aliud velle, ut colligitur ex signi-
ficatis, quam actum liberum Dei constitui per solam entitatem
divine